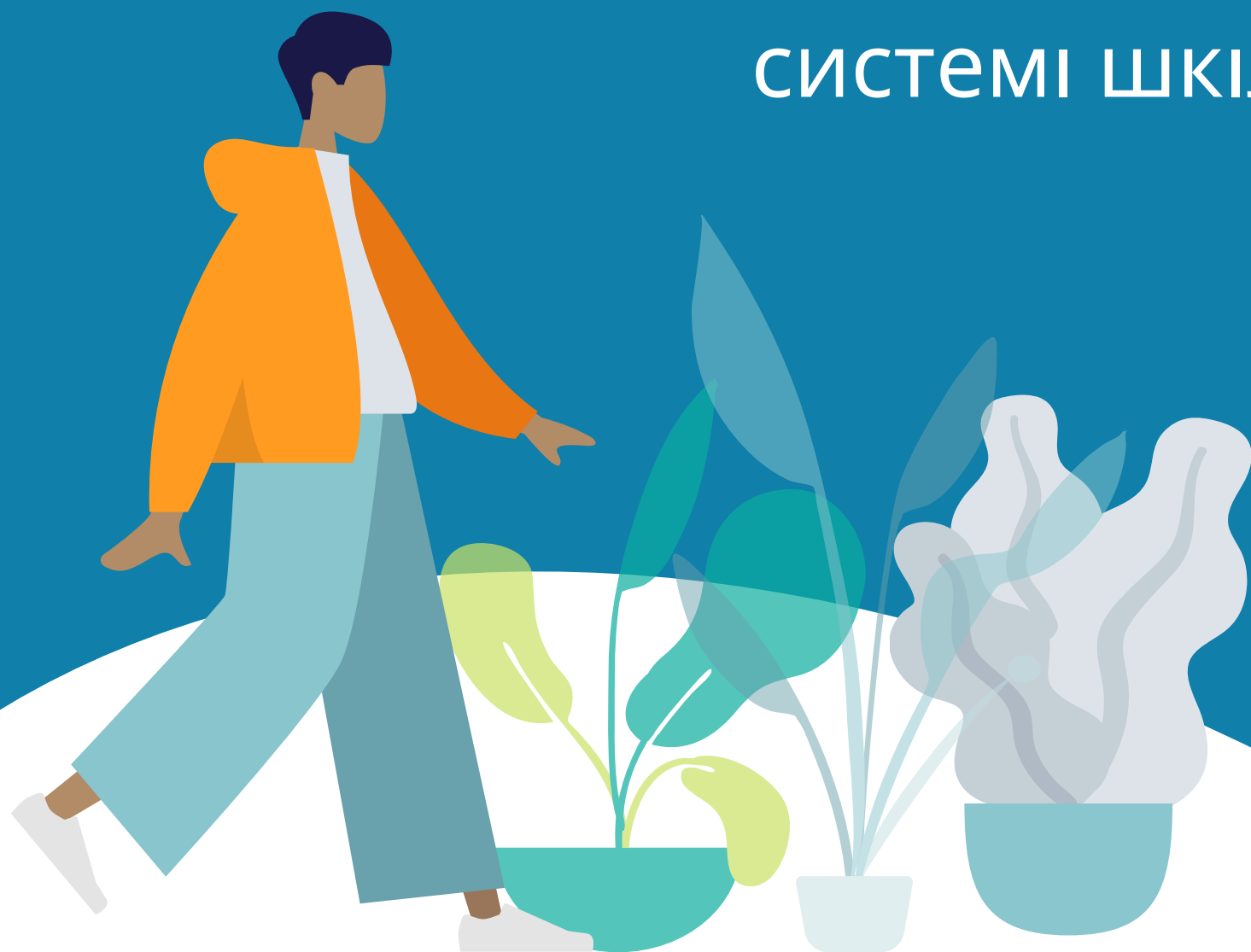

Медіація

шлях до порозуміння в
системі шкільної освіти

Упорядник: Махаринський С.А.

Взаємостосунки між людьми

У процесі комунікації між людьми відбувається обмін думками/принципами/досвідом, проте часто в процесі такого «обміну» можуть виникати суперечності.

Там, де в контакті люди усвідомлюють свою «різність» формується відчуття небезпеки та напруження, що в свою чергу є підґрунтям для виникнення конфлікту.

Розберемося яка природа конфлікту та як за допомогою медіації можна перетворити конфліктну ситуацію на «зону росту» для обох сторін.

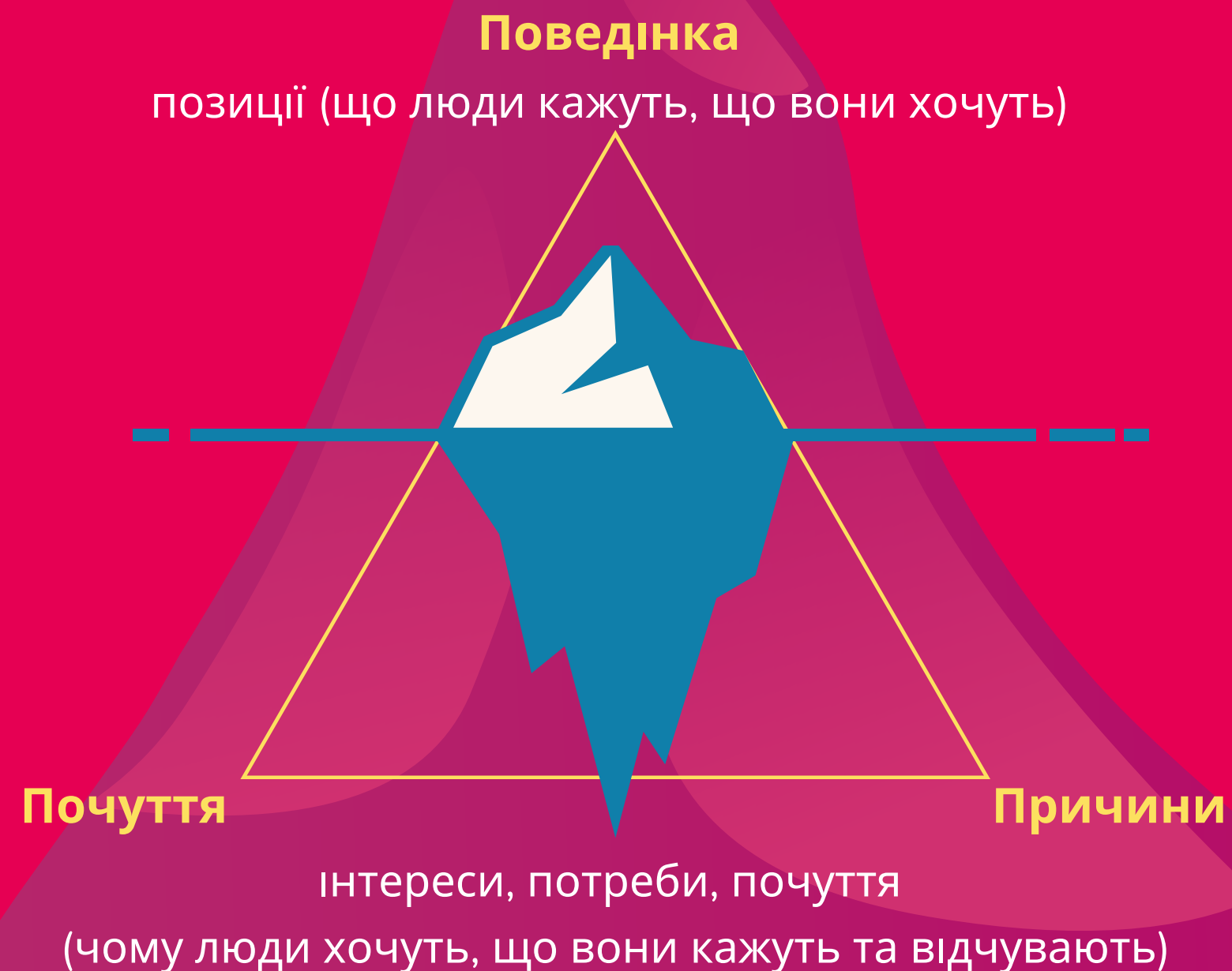
Ключі до розуміння конфлікту

Позиції – це те, що люди говорять, чого вони хочуть, а також усталені уявлення про те, як слід вирішити проблему. Зазвичай це одна із можливостей задоволення своїх інтересів та основних потреб.

Інтереси – це причини, через які люди говорять, чого хочуть. Те, що вони відчують, що їм потрібно. Найкращий спосіб з'ясувати інтереси людей – запитати їх, чому (?) вони хочуть те, про що говорять.

Потреби – це те, що у людини має бути та до чого вона прагне. Наприклад, як потреба в любові, прихильності, безпеці, приналежності до певної групи людей тощо...

Конфликт

— це зіткнення протилежних інтересів, цілей та поглядів, напруження і крайнє загострення суперечностей, що призводить до негативних емоцій, активних дій, ускладнень, боротьби, насилля тощо.

Тобто створюється така ситуація, в якій кожна зі сторін намагається зайняти позицію несумісну з інтересами іншої сторони.

Деструктивний конфлікт

КОНФЛІКТ НАБУВАЄ ДЕСТРУКТИВНИХ ОЗНАК КОЛИ:

- Сторони перестають чути один одного.
- Відсутнє прагнення до співпраці та добрих стосунків.
- У спілкуванні відчувається сильне напруження, сторони підвищують тон і вороже ставляться до протилежної думки, вважаючи правильною лише свою.
- Кожна зі сторін сприймає аргументи від опонента, як щось образливе для себе особисто.
- Сторони стають налаштовані на «знищення», а не на пошук шляхів до порозуміння.

Конструктивний конфлікт:

- Сторони чують потреби та інтереси один одного та мають можливість виразити стримувані почуття образи.
- Проблема вирішується таким шляхом, який влаштовує всі сторони, і всі відчують себе причетними до її вирішення.
- Спільно прийняте рішення швидше і краще втілюється в життя.
- Сторони розвиваються персонально та набувають досвіду співпраці при вирішенні спірних питань.

Саме за допомогою медіації, чітко організованого процесу переговорів, де медіатор створює безпечне для обох сторін середовище - з'являється можливість знайти конструктивне рішення, що буде влаштовувати обох (win-win solution).

Медіація

(від лат. mediation – посередництво)

– це добровільний і конфіденційний процес, у якому нейтральна третя особа (медіатор) допомагає сторонам знайти взаємоприйнятний варіант вирішення ситуації, що склалася.

Основні принципи, яким підпорядковується процес медіації, медіатор і сторони конфлікту:

Добровільність

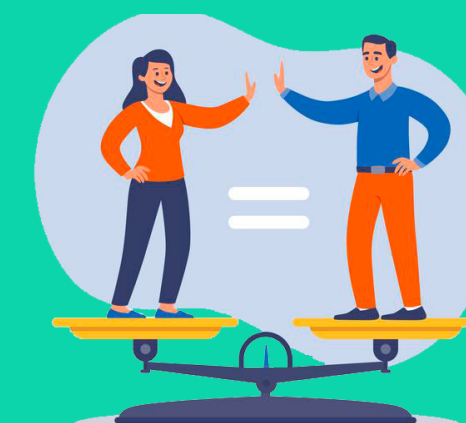
Повага до особистості

Конфіденційність процесу

Неупередженість та нейтральність медіатора

Розподіл сторонами відповідальності за прийняте рішення

Шкільна медіація

Передбачає впровадження власне процедури медіації і її принципів у систему школи через залучення дорослих медіаторів до процесу вирішення конфліктів між учнями.

Шкільна медіація сприяє швидкому та ефективному розв'язанню конфліктів на локальному рівні без залучення владних структур і адміністративного тиску.

Медіаційну допомогу можуть здійснювати практичний психолог, соціальний педагог, інші педагогічні працівники, але можливою є участь і звернення до допомоги медіаторів з системи управління освіти або незалежного агентства.

Особливості та завдання шкільної медіації

Медіація в школі має низку особливостей та виконує такі функції у навчальному процесі:

1. Зменшує напруженість в колективі.
2. Формує в учнів навички безконфліктного спілкування.
3. Допомогає вирішити конфлікти конструктивно.
4. Запобігає ескалації конфлікту.
5. Створює безпечний освітній простір для учнів.

Адже коли супротивники досягли порозуміння, виявити власні потреби, інтереси й переживання, розглядають одне одного, як партнерів та формують спільний конструктивний погляд на ситуацію, завдання медіації – виконано.

Результати шкільної медіації

У ПРОЦЕСІ МЕДІАЦІЇ УЧНІ НАБУВАЮТЬ НАСТУПНИХ ВМІНЬ ТА НАВИЧОК:

1. Вміння слухати та розуміти однолітків.
2. Саморефлексія та самоусвідомлення («чому я вчинив(-ла) саме так?», «що в цій ситуації було такого, що я не знайшов(-ла) іншого способу?», «що я можу зробити, щоб змінити ситуацію найближчим часом?»).
3. Керування своїми емоціями, вміння говорити про них.
4. Брати на себе відповідальність за власні дії та наслідки.
5. Вміння формулювати свою думку та пошук оптимального рішення.
6. Навички роботи в групі (якщо конфлікт між групою учнів).

Попереджуйте виникнення конфліктів:

- намагайтесь прийняти погляд учня, подивитися на суть конфлікту його очима: що він/вона може думати про дану ситуацію?;
- осмисліть ситуацію: можливо, на даний момент ваш вихованець відчуває тиск певних обставин, які могли спровокувати таку реакцію;
- поміркуйте над тим, як запропонувати обговорення реальних причин конфлікту;
- виявляйте готовність зосередити свою увагу на інтересах та потребах дитини. Покажіть, що ви розумієте, як їй важко, і зробіть усе для того, щоб підтримати її;
- зробіть акцент на тому, що ви хочете усунути проблему і сконцентрувати свою увагу на її вирішенні;
- після конфлікту, якщо дитина зовсім не намагається разом з вами аналізувати ситуацію та знайти вихід, надайте їй можливість взяти участь у медіації.

У вишадку... ЯКЩО У ВАС ВИНИКАЮТЬ ЗАПИТАННЯ, ЯКІ ПОВ'ЯЗАНІ З:

- різного роду конфліктними ситуаціями у системі “батьки–діти”, "учень-учень", “учень-вчитель”;
- труднощами в навчанні та поведінці дитини;
- визначенням індивідуально-психологічних особливостей;
- проблемами дитини у взаємостосунках з однолітками;
- питаннями професійного плану та самовизначення;
- вирішенням внутрішньо-особистісних проблем;
- наданні допомоги у різних життєвих ситуаціях;
- підвищенні самооцінки та впевненості в собі;
- позбавленні емоційної напруги чи тривожних думок...

Ви завжди маєте можливість звернутися за допомогою до спеціалістів соціально-психологічної служби Києво-Печерського лицю № 171 “Лідер”.

